

Осамдесет година упокојења Светог Доситеја Загребачког

Поводом обележавања осамдесет година од блаженог упокојења Светог Доситеја Загребачког (1945-2025), 13. јануара 2025. године, Његово Преосвештенство Епископ буеносајрески и јужно-централноамерички Кирило је служио свету архијерејску Литургију у манастиру Свете Петке у Загребу.

Током Литургије извршен је обред освећења изведених радова у манастиру Свете Петке и благословени су и славски дарови загребачког градског одбора Српског народног вијећа. После читања светог Јеванђеља архимандрит Јефрем је беседио о светлости празника Божића, када се онострано срело са овостраним, када се небо спојило са земљом, када се дух сјединио са материјом, када је Бог постао човек, када се сва творевина клања Богомладенцу Христу и Витлејемској пећини:

— Клањамо се Богочовеку Христу и ових дана када чујемо речи ђакона: Чујмо свето Јеванђеље и У време оно уводи нас управо у простор сећања. То је простор не само прошлог него и садашњег и простор будућег времена које ће доћи. Данас се говори о прогресу па се гледа да ли ћемо спалити мајку земљу

у име прогресије, а будућност коју нам открива Христос у Цркви Божјој јесте у простору онтолошког и есхатолошког стања када се преображава сва природа и сва твар речима Христовим: Оче, да буду као што си и ти у мени и ја у теби, да и они буду у нама. Као што су пастири чули анђеоску песму Слава на висини Богу и на земљи мир, међу људима добра воља, показује се да је свет онај који је створио небо и земљу, онај који је створио све видљиво и невидљиво и увео нас и уводи нас у тајну вечног живота — рекао је архимандрит Јефрем, настојатељ манастира Стањевића.

— Господ Исус Христос нам показује на Тајној вечери да једући тело Његово и пијући крв Његову улазимо у јединство са оностраним, улазимо у јединство са трансцендентним духом који се отелотворио по речима Светог апостола и јеванђелисте Јована Богослова: И логос постаде тело и смести се међу нама. Та тајна Бога и човека је тајна оне светости на коју је човек призван. Јер бити свет не може човек бити сам од себе него у заједници са Богом, а та заједница јесте у Духу Светом, у телу и крви Господњој која нас освећује и просвећује — истакао је архимандрит Јефрем.

Напоменуо је да управо та светост нас хришћане опомиње да је воља Очева да будемо свети. — Управо та светост је оно што нас је данас окупило у овој капели Свете Параскеве, а у част Светог Доситеја првог Епископа Митрополије загребачко-љубљанске, јер је послушао реч Исуса Христа да прави пастир никад не оставља овце своје када види вука. Понео је све ране свог народа на свом телу и мученички пострадао и тиме посведочио да је његов цели живот био у знаку Христа распетог — рекао је архимандрит Јефрем.

Верном народу у капели манастира Свете Петке обратио се и епископ Кирило који је подсетио да је Свети Доситеј недуго по доласку за Митрополита загребачког основао монашку свету обитељ 1936. године, што је још један доказ да је наша Црква монахољубива и манастирољубива, као и да су се наши архијереји од Светог Саве на овамо трудили да граде манастире.

— Најважније је било окупити живу заједницу, а онда би проналазили место. У то време овде су се нашле неке сестре изгнане од безбожних власти из Русије и било је и неколико Српкиња које су се ту подвизавале све до Другог светског рата када су Српкиње морале да оду, а после рата, под притиском атеиста, нестале су и Рускиње и та заједница се угасила. Све до доласка митрополита Јована, касније патријарха Порфирија, монашки живот овде се помало будио. Данас је ту наша сестра Параскева, која не само да чини да ово буде жива црква, већ се постепено и сам простор обнавља — рекао је

епископ Кирило.

Подсетио је да је Свети Доситеј био Београђанин по рођењу, где је завршио Богословију, а затим је кандидатску дисертацију одбранио у Кијевској академији. Та кандидатска дисертација на нашем Универзитету се признаје као докторска. Затим је био упућиван на разне факултете како би учио језике.

— Очигледно га је Црква спремала за ту његову мисију коју је он имао да изврши међу својим народом, међу другим народима, а нарочито у оним подручјима где се наш народ среће са инославним хришћанима. Прву катедру је имао у Нишу, где га као владику нишког затиче Први светски рат и страшна страдања. Ми не знамо много о страдању наше цркве од стране Бугара, нажалост убијани су и свештеници и недужни људи. Све се то догађало иако је митрополит Доситеј изашао пред војску и рекао им: Освојили сте град, али немојте да дирате свештенство и народ. Они су и њега затворили у неки од манастира и побили многе његове свештенике. Није хтео да се евакуише, иако су и наша Влада и војска и један део црквених веродостојника одступили према Грчкој. Бог је хтео да он не пострада и бива послан нашој браћи у Чехословачкој. Црква је страдала, није било свештеника и епископа, па је помоћ наше Цркве била врло значајна — рекао је владика Кирило.

Епископ Кирило је подсетио да је после тога Црква поставила Доситеја на чело новоосноване Митроополије загребачко-љубљанске где је био све до смрти. Ту га је затекао Други светски рат и он је био одмах ухапшен и мучен, да би 1945. године када је већ био у тешком психичком и физичком стању добио отпуст, те је пребачен у Београд где је био прво у болници, а потом у манастиру Ваведење где је и скончао. Године 1998. бива препознат од стране Сабора Српске Православне Цркве и канонизован, а његов помен празнује се 13. јануара.

Ове године навршило се 80 година од блаженог упокојења Светог Доситеја, првог митрополита загребачког (1945-2025). Благословом епископа Кирила јубилеј је обележен у свечаној дворани Гимназије Кантакузина Катарина Бранковић, представљањем књиге „Христу веран до смрти –свештеноисповедник Доситеј загребачки и ваведењски“ и разговором с аутором књиге монахом Павлом, сабратом манастира Стањевићи у Црној Гори, посредством видео везе.

Отац Павле је детаљно и инспиративно говорио о животу Светог Доситеја од рођења, школовања, архијерејског службовања у Нишу, тамновања у

бугарском затвору током Великог рата, мисионарском делу у Чехословачкој, избору за првог митрополита новоформиране Загребачке митрополије, страдању у НДХ и блаженом упокојењу, као и свечаној канонизацији 21. маја 2000. године у храму Светог Саве у Београду. С оцем Павлом разговор је водио протојереј-ставрофор Слободан Лалић. Лична сећања на обретење моштију Светог Доситеја 2008. године изнео је архимандрит Данило (Љуботина).

Уз верни народ, свештенство и монаштво Митрополије загребачко-љубљанске, ученике Српске православне опште гимназије „Кантакузина-Катарина Бранковић“ празновању и духовној трибини поводом 80 година од упокојења Светог Доситеја присуствовали су господа Милорад Пуповац и Борис Милошевић из Српског народног вијећа и г. Никола Лунић из СКД Привредник.

м, игуман
ександар

mitropolija.com